EL
nord
DE LES
FALLES

Benicarló és el municipi més al nord de la província de València on, cada mes de març, se celebren les Falles.

L'inici de la festa convida a sortir al carrer i a viure-la intensament. Els mocadors de tots els colors, que identifiquen cada falla, omplin la ciutat la nit de la Crida i també els casals durant la setmana gran. Les Falles són de tots i per a tots, especialment per als milers de visitants que hi arriben cada any.

Les Falles del Nord destaquen per ser obertes, populars i molt participatives dins del conjunt de la geografia fallera.

Benicarló es el municipio más al norte de la provincia de Valencia donde, cada mes de marzo, se celebran las Fallas.

El inicio de la fiesta invita a salir a la calle y a vivirla intensamente. Los pañuelos de todos los colores, que identifican a cada falla, llenan la ciudad la noche de la Crida y también los casales durante la semana grande. Las Fallas son de todos y para todos, especialmente para los miles de visitantes que llegan cada año.

Las Fallas del Norte destacan por ser abiertas, populares y muy participativas dentro del conjunto de la geografía fallera.

L'ORIGEN DE LES FALLES

Es coneixen reminiscències d'un passat faller pels episodis de finals dels anys quaranta i de l'any 1971. El primer de la mà de la família Machordom, a la plaça de Sant Vicent, quan els treballadors de la seua fàbrica de mobles van plantar una falla que relatava les dificultats de l'època de postguerra amb el racionament del pa. El segon, davant del Restaurant El Cortijo, per iniciativa d'una colla d'amics apadrinats per l'artista Antonio Esteve, natural del Cabanyal i afincat des de feia temps a Benicarló.

La història fallera de Benicarló començarà per un fet singular. L'any 1973, un autobús carregat de falleres desembarca al municipi per a sorpresa del veïnat. Després de la desfilada i posterior recepció a l'Ajuntament, Lupe Castelló i Cristóbal Colón reben la proposta que ho començarà tot: la Falla Benicarló-Poeta Altet vol que Lupe, com a reina de les Festes Patronals, i Cristóbal, com a alcalde de la vila, accepten representar la Falla com a fallera major i president d'honor de l'entitat per a les properes Falles de 1974. El fet té una repercussió immediata i Manolo Rico, el Cortijero, engega la iniciativa de construir una falla davant del restaurant on, una vegada més, l'artista que havia plantat l'obra de 1971 seria artífex clau del monument. La primera falla duia per lema «La despertà».

El 1974 es botava foc a la primera falla del poble. A Paco Marzá, Antonio Sorlí, Bautista Sorlí i Manolo Rico, es van afegir Luis Guarch, Ignacio O'Connor, Emilio Colón, Leonardo Tejedor i Salvador Martínez. I així es va conformar la primera comissió fallera de Benicarló. Un total de deu amics amb el carismàtic fotògraf, Carmelo Castelló, al capdavant com a president.

Amb el naixement de la Falla Benicarló s'encendria també la flama de la festa.

EL ORIGEN DE LAS FALLAS

Se conocen reminiscencias de un pasado fallero por los episodios de finales de los años cuarenta y del año 1971. El primero de ellos de la mano de la familia Machordom, en la plaza de San Vicente, cuando los trabajadores de su fábrica de muebles plantaron una falla que relataba las dificultades de la época de posguerra con el racionamiento del pan. El segundo, frente al Restaurante El Cortijo, por iniciativa de un grupo de amigos apadrinados por el artista Antonio Esteve, natural del Cabañal y afincado desde hacía tiempo en Benicarló.

La historia fallera de Benicarló empezará por un hecho singular. El año 1973, un autobús cargado de falleras desembarca en el municipio para sorpresa de muchos vecinos. Después del desfile y posterior recepción en el Ayuntamiento, Lupe Castelló y Cristóbal Colón reciben la propuesta que marcará el inicio: la Falla Benicarló-Poeta Altet quiere que Lupe, como reina de las Fiestas Patronales, y Cristóbal, como alcalde de la villa, acepten representar a la falla como fallera mayor y presidente de honor de la entidad para las próximas Fallas de 1974. El hecho tiene una repercusión inmediata y Manolo Rico, el Cortijero, pone en marcha la iniciativa de construir una falla frente a su restaurante, donde, una vez más, el artista que había plantado la obra de 1971, sería artífice clave del monumento. La primera falla tenía por lema «La despertá».

En 1974 se prendía fuego a la primera falla del pueblo. A Paco Marzá, Antonio Sorlí, Bautista Sorlí y Manolo Rico, se añadieron Luis Guarch, Ignacio O'Connor, Emilio Colón, Leonardo Tejedor y Salvador Martínez. Y así se conformó la primera comisión fallera de Benicarló. Un total de diez amigos con el carismático fotógrafo, Carmelo Castelló, al frente como presidente.

Con el nacimiento de la Falla Benicarló se encendería también la llama de la fiesta.

LES FALLES UNA A UNA

LAS FALLAS UNA A UNA

FALLA BENICARLÓ

La comissió número 1 de Benicarló compta al seu casal amb un espai acollidor i sempre actiu, que amb el pas del temps s'ha anat obrint també als visitants. És una entitat de gran prestigi, reconeguda per la qualitat dels seus monuments i per l'acurada organització dels actes d'exaltació. Va nàixer a l'actual avinguda de Méndez Núñez i, encara avui en dia, continua sent un referent i una guia dins de l'ecosistema faller del Maestrat.

La comisión número 1 de Benicarló cuenta en su casal con un espacio acogedor y siempre activo, que con el tiempo se ha abierto también a los visitantes. Es una entidad de gran prestigio, reconocida por la calidad de sus monumentos y por la cuidada organización de sus actos de exaltación. Nació en la actual avenida de Méndez Núñez y, aún hoy, sigue siendo un referente y una guía dentro del ecosistema fallero del Maestrat.

Fundació: Any 1974
Primera falla: 1974
Falla número 1
Distintius: Brusa negra, mocador roig i bufanda blanca
Demarcació: Avinguda de Méndez Núñez

Fundació: Any 1977
Primera falla: 1978
Falla número 2
Distintius: Brusa negra, mocador roig i bufanda roja
Demarcació: Plaça de la Constitució

FALLA EL CADUF

Prenent com a emblema un element molt característic de Benicarló, naix al centre del municipi la Falla El Caduf. Van ser els primers a vestir-se de fallers i el seu primer monument va estar dedicat al Quixot i Sancho Panza. A més, El Caduf va obsequiar el poble amb una bonica mascletà.
En bona part, la singularitat i el caràcter obert de les Falles de Benicarló s'expliquen per la personalitat pròpia de la Falla El Caduf.

Tomando como emblema un elemento muy característico de Benicarló, nace en el centro del municipio la Falla El Caduf. Fueron los primeros en vestirse de falleros y su primer monumento estuvo dedicado a Don Quijote y Sancho Panza. Además, El Caduf obsequió al pueblo con una bonita mascletá.
En buena parte, la singularidad y el carácter abierto de las Fallas de Benicarló se explican por la personalidad propia de la Falla El Caduf.

Fundació: Any 1978
Primera falla: 1978
Falla número 3
Distintius: Brusa negra i mocador i bufanda blau cel
Demarcació: Encreuament dels carrers d'Hernán Cortés i de Joan XXIII

FALLA LA PAPERINA

El 1978, ja amb la celebració de Sant Josep gairebé damunt, apareix al carrer d'Hernán Cortés la tercera falla, La Paperina. Prompte definiria la seua personalitat: una passió sense mesura per la pólvora i, especialment, el coet borratxo. La manera sorollosa d'entendre les Falles, amb l'atreviment i temeritat fetes alquímia de la festa, s'ha prorrogat i perdura en les generacions de paperiners.

En 1978, ya con la celebración de San José a las puertas, aparece en la calle de Hernán Cortés la tercera falla, La Paperina. Pronto definiría su personalidad: una pasión sin medida por la pólvora y, especialmente, el cohete borracho. La manera ruidosa de entender las Fallas, con el atrevimiento y temeridad hechas alquimia de la fiesta, se ha prorrogado y perdura en las generaciones de paperineros.

FALLA EL GRILL

La quarta comissió de Benicarló va sorgir l'any 1979, en activar-se un projecte veïnal a les proximitats dels Caps de Família. El Grill seria el nom escollit, per la gran quantitat de grills que habitaven als solars despoblats.
La màgia radicava en el fet que els impulsors van ser al temps artistes. Ells mateixos feien les falles i, segurament, aquests orígens han forjat una de les comissions més innovadores, crítiques i atrevides.

La cuarta comisión de Benicarló surgió en 1979, al activarse un proyecto vecinal en las proximidades de los edificios Caps de Familia. El Grill sería el nombre escogido por la gran cantidad de grillos que habitaban en los solares despoblados. La magia radicaba en el hecho que los impulsores fueron al tiempo artistas. Ellos mismos hacían las fallas y, seguramente, estos orígenes han forjado una de las comisiones más innovadoras, críticas y atrevidas.

Fundació: Any 1978
Primera falla: 1979
Falla número 4
Distintius: Brusa negra, mocador roig i bufanda roja
Demarcació: Carrer del Ministre Bayarri

FALLA L'EMBUT

El parvulari Magdala, situat a l'oest de la localitat, va acollir la primera reunió veïnal que, emparant-se amb la «llei de l'embut», va batejar aquest col·lectiu amb esperit satíric.
Amb forts lligams amb Borriana, van tenir iniciatives com les creus de maig i l'ofrena de flors al Convent de les Monges Concepcionistes, artífexs de l'estendard infantil de la falla.
Cuina casolana al casal de l'oval i ambient familiar. No hi ha cap comissió amb tanta originalitat i sentit crític a la Cavalcada del Ninot.

Fundació: Any 1979
Primera falla: 1980
Falla número 5
Distintius: Brusa a ratlles blanques i blaves, mocador roig i bufanda roja
Demarcació: Passeig de Febrer i Soriano i carrer del Mossén Lajunta

El parvulario Magdala, situado en el oeste de la localidad, acogió la primera reunión vecinal que, amparándose en la «ley del embudo», bautizaron este colectivo con espíritu satírico.
Con fuertes vínculos con Burriana, tuvieron iniciativas como las cruces de mayo y la ofrenda de flores al Convento de las Monjas Concepcionistas, artífices del estandarte infantil de la falla.
Cocina casera en el casal del óvalo y ambiente familiar. No hay ninguna comisión con tanta originalidad y sentido crítico en la Cabalgata del Ninot.

Fundació: Any 1979
Primera falla: 1980
Falla número 6
Distintius: Brusa negra, mocador a quadres blanc i blaus i bufanda blava
Demarcació: Avinguda de Joan Carles I

FALLA MERCAT VELL

La falla número 6 trobarà inspiració en el vell mercat, en les tertúlies d'una colla d'amics al desaparegut Bar Galicia. Sempre ha tingut la demarcació dels seus monuments en la zona de l'avinguda de Joan Carles I.
De profundes conviccions benicarlandes, té en l'àmbit local el seu principal fil argumental. En el seu temps, destacà per les potents mascletades, també nocturnes, i sempre llibrets treballats. És l'única comissió que, des dels orígens i sense excepció, ha protegit la singularitat de comptar amb la figura del faller major.

La falla número 6 encontrará inspiración en el viejo mercado, en las tertulias de un grupo de amigos en el desaparecido Bar Galicia. Siempre ha tenido la demarcación de sus monumentos en la zona de la avenida de Joan Carles I.
De profundas convicciones benicarlandas, tiene en el ámbito local su principal hilo argumental. En sus tiempos, destacó por las impactantes mascletás, también nocturnas. Sus libros de fallas, siempre muy trabajados. Es la única comisión que, desde los orígenes y sin excepción, ha protegido la singularidad de contar con la figura del fallero mayor.

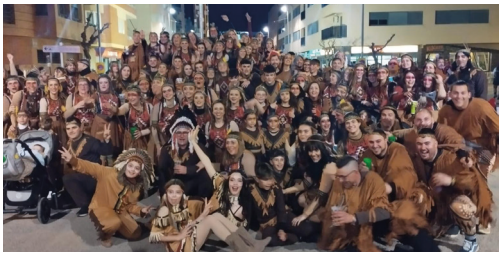

Fundació: Any 1979
Primera falla: 1980
Falla número 7
Distintius: Brusa negra, mocador verd i bufanda verda
Demarcació: Plaça del Doctor Pera

FALLA LA CARRASCA

Al sector nord de la ciutat es forjava la primera reunió per a impulsar la creació de la falla, mitjançant un pasquí escampat pel barri on es podia llegir: «Falla del Sector Norte». Finalment, el nom escollit recordava que el barri es trobava a la partida de la Carrasca, un element que, juntament amb la fortalesa d'aquest arbre, acabaria definint la setena falla.
Alguns dels símbols d'aquells dies, ja desapareguts, són el llaç negre a la camisa o la murga musical amb dolçaines i bombos. En qualsevol cas, a la falla mai s'esborrarà del seu inventari gastronòmic el dolç sabor dels crespells ni les espurnes dels seus dimonis.

En el sector norte de la ciudad se gestaba la primera reunión para impulsar la creación de la falla, mediante un pasquín que se repartió por el barrio y en el que podía leerse: «Falla del Sector Norte». Finalmente, el nombre elegido recordaba que el barrio se encontraba en la partida de la Carrasca, un elemento que, junto con la fortaleza de este árbol, acabaría definiendo a la séptima falla.
Algunos de los símbolos de aquellos días, ya desaparecidos, son el lazo negro en la camisa o la murga musical con dulzainas y bombos. En cualquier caso, en la falla nunca desaparecerán de su inventario gastronómico el dulce sabor de los *crespells* ni las chispas de sus demonios.

FALLA ELS CONQUISTAORS

«Visca la falla amb sana harmonia sense atropellar l'economia». Aquest seria lema de la vuitena falla, Els Conquistaors. Nom inspirat en els carrers del barri, com Francisco Pizarro, Cristóbal Colón i Hernán Cortés.

Les famílies del barri eren matrimonis joves, per la qual cosa va proliferar una gran quantitat de xiquets i xiquetes gaudint de la falla al carrer. D'ací ve l'aposta per plantar des del primer any una falla infantil. Tota una declaració d'intencions, ja que avui en dia és de les comissions que ha aconseguit més premis a la millor falla infantil.

«Viva la falla con sana armonía sin atropellar la economía». Este sería lema de la octava falla, Els Conquistaors, nombre inspirado por las calles del barrio, que son Francisco Pizarro, Cristóbal Colón y Hernán Cortés.

Las familias del barrio eran matrimonios jóvenes, por lo que proliferó una gran cantidad de niños que disfrutaban de la falla en la calle. De aquí viene la apuesta por plantar desde el primer año una falla infantil. Toda una declaración de intenciones, que ha convertido a la comisión en la máxima ganadora de premios a la mejor falla infantil.

Fundació: Any 1980
Primera falla: Any 1981
Falla número 8
Distintius: Brusa negra, mocador blanc i bufanda blanca
Demarcació: Encreuament de l'avinguda de Iecla i el carrer de César Cataldo

FALLA LA BARRACA

La falla número 9 prompte es conformaria al carrer de Toledo i, com no, una barraca que es podia visitar per dins va ser el cos central de l'obra. Ha anat canviat amb els anys d'ubicació, però mai ha perdut de vista l'àrea que l'ha vist nàixer. És una autèntica falla de barri. Els barraquers destaquen per oferir una gastronomia diversa. La varietat de tapes que acompanyen els tradicionals entrepans de carn torrada són una de les principals banderes de l'atractiu de La Barraca.

La falla número 9 pronto se conformaría en la calle de Toledo y, cómo no, una barraca que se podía visitar por dentro fue el cuerpo central de la obra. Ha ido cambiando con los años de ubicación, pero nunca ha perdido de vista la zona que la vio nacer. Es una auténtica falla de barrio. Los barraqueros destacan por ofrecer una variada gastronomía. Las múltiples tapas que acompañan a los tradicionales bocadillos de carne a la brasa son una de las principales banderas del atractivo de La Barraca.

FALLA BARRACA
BENICARLÓ

Fundació: Any 1981
Primera falla: Any 1982
Falla número 9
Distintius: Brusa grisa a quadres i mocador i bufanda de color crema
Demarcació: Carrer de Sant Francesc

FALLA EL CAMPANAR

L'edifici més icònic del poble no es podia quedar sense falla. Després de plantar una escena experimental davant del Bar Brasil, el 1983 s'estrena oficialment la Falla El Campanar. No faltarien les reunions al vell molí.

A la falla número 10 mai han faltat iniciatives, com l'explicació audiovisual del monument, el grup de trabuquers o els sopars de la Penya L'Olleta. Però d'entre totes, destaca la mascletà manual.

Fundació: Any 1982
Primera falla: Any 1983
Falla número 10
Distintius: Brusa negra, mocador roig i bufanda roja
Demarcació: Plaça de l'Església de Sant Bartomeu

El edificio más icónico del pueblo no podía quedarse sin falla. Después de plantar una escena experimental frente al Bar Brasil, en 1983, se estrena oficialmente la Falla El Campanar. No faltarían las reuniones en el viejo molino.

En la falla número 10 nunca han faltado iniciativas, como la explicación audiovisual del monumento, el grupo de trabuqueros o las cenas de la Peña L'Olleta. Pero de entre todas sus actividades, destaca la mascletá manual.

FALLA ELS CREMATS

L'estiu de 1994, uns adolescents de catorze anys amassarien el naixement de l'onzena falla de la ciutat, Els Cremats. Al magatzem de la família Gasulla, al carrer del Doctor Ferrer, es crearia una falleta de reduïdes dimensions. Tot el poble els batejaria amb el sobrenom de la Falla dels Xiquets.

Mai no han faltat espontaneïtat ni bona crítica en les falles, llibrets molt cuidats, Cremats Rock i correfoc. L'esperit desenfadat es veu reflectit en la seua colla de dimonis.

El verano de 1994, unos adolescentes de catorce años amasarían el nacimiento de la undécima falla de la ciudad, Els Cremats. En el almacén de la familia Gasulla, en la calle del Doctor Ferrer, se crearía una falla de dimensiones reducidas. Todo el pueblo los bautizaría con el sobrenombre de la *Falla dels Xiquets*.

Les definen la buena crítica en los monumentos, los libros de falla muy cuidados, el Cremats Rock y el *correfoc*. Su espíritu desenfadado se ve reflejado en su *colla de dimonis*.

Fundació: Any 1994
Primera falla: Any 1995
Falla número 11
Distintius: Brusa negra, mocador lila i bufanda morada
Demarcació: Plaça de la Constitució

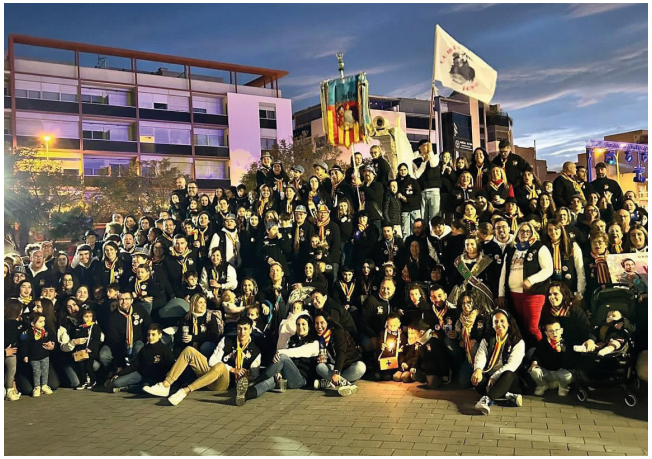

Fundació: Any 2007
Primera falla: Any 2008
Falla número 12
Distintius: Brusa negra, mocador i bufanda amb els colors de la senyera
Demarcació: Carrer del Doctor Coll

FALLA NOU BARRI

Setze joves, fins feia poc campaners, van fundar la falla número 12. Va ser en un magatzem pròxim a l'encreuament de Joan XXIII i Francisco Pizarro, però finalment s'ubicarien al carrer del Doctor Coll, en un veïnat en expansió, motiu pel qual es decantarien pel nom de Nou Barri.
La falla sempre ha fomentat activitats que dinamitzen l'entitat, com el muntatge d'un enllumenat que ha revaloritzat l'entorn. Ofereixen uns actes d'exaltació amb escenografies molt cuidades, encoratjats pel lema «Sempre per avant», molt popularitzat a la falla.

Dieciséis jóvenes, hasta hacía poco del Campanar, fundaron la falla número 12. Fue en un almacén próximo al cruce de Joan XXIII y Francisco Pizarro. Finalmente, se ubicarían en la calle del Doctor Coll, en un vecindario en expansión, por lo que se decantarían por el nombre de Nou Barri.
La falla siempre ha fomentado actividades de dinamización de la entidad, como el montaje de un alumbrado que ha revalorizado el entorno. Su característica es ofrecer unos actos de exaltación con escenografías muy cuidadas y les define el lema «*Sempre per avant*», muy popular en la falla.

Fundació: Any 2010
Primera falla: Any 2011
Falla número 13
Distintius: Brusa, mocador i bufanda de color bordeus
Demarcació: Avinguda de les Illes Canàries

FALLA AMICS DEL FOC

Amics del Foc naix en vistes a les Falles de 2011. Després de deixar el carrer de València, demarcació on Amics del Foc havia plantat les seues falles, l'entitat s'enclava actualment a la zona nord del nucli urbà, al carrer de les Illes Canàries. Els benicarlandos coincideixen a afirmar que els actes d'exaltació de la Falla no deixen mai indiferents a ningú.
La comissió número 13 de la ciutat lliura anualment uns premis a les falles que consideren han fet les millors exaltacions de l'any.

Amics del Foc nace en vistas a las Fallas de 2011. Después de dejar la calle de Valencia, demarcación donde Amics del Foc había plantado sus fallas, la entidad se enclava actualmente en la zona norte del casco urbano, en la calle de les Illes Canàries. Los benicarlandos coinciden al afirmar que los actos de exaltación de la falla no dejan nunca indiferente a nadie.
La comisión número 13 de la ciudad entrega anualmente unos premios a las fallas que consideran que han hecho las mejores exaltaciones del año.

FALLA NOU D'OCTUBRE

La catorzena falla de Benicarló comença a forjar-se en acabar les Falles del 2023. Un grup d'amics de diferents comissions falleres es van unir amb una inquietud comuna: la de recuperar les falles tal com les havien viscut de menuts. Naix amb l'esperit de recuperar els actes més tradicionals de la festa, com el Cant de l'Estoreta Velleta, la dansà tradicional del dia de Sant Josep, la volteta amb dolçaina i tabal, la nit d'albades o la tradicional plantà al tombe.

La decimocuarta falla de Benicarló empieza a forjarse al acabar las Fallas del 2023. Un grupo de amigos de diferentes comisiones falleras se unieron con una inquietud común: recuperar las Fallas tal y como las habían vivido cuando eran niños. Así pues, la Falla nace con el espíritu de recuperar los actos más tradicionales de la fiesta, como el canto de l'*Estoreta Velleta*, la *dansà* tradicional del día de San José, la *volteta* con dulzaina y timbal, la noche de las *albades* o la tradicional plantá *al tombe*.

Fundació: Any 2023
Primera falla: Any 2014
Falla número 14
Distintius: Brusa, mocador i bufanda de color blau marí i turquesa
Demarcació: Carrer del Nou d'Octubre encreuament amb el carrer del Doctor Coll

LA JUNTA LOCAL FALLERA i una ofrena d'actes a celebrar

El 1980, amb set comissions falleres, queda en evidència la necessitat de comptar amb un ens coordinador per a afrontar objectius comuns i generar noves propostes que enriquisquen la programació. S'apostaria per la creació de la Junta Local Fallera seguint l'exemple d'altres localitats de major tradició. Cadascuna de les comissions va enviar dos membres per a conformar una primera Junta que comptaria amb catorze components. Prompte es coordinarien des de la Junta els actes centrals de la programació i la publicació del llibret oficial. Al llarg de la història, la Junta Local Fallera ha esdevingut en element clau i imprescindible per a garantir l'èxit de cada edició.

Fundació: Any 1979
Color distintiu: verd
Falla número 14
Seu: Carrer del Crist de la Mar

LA JUNTA LOCAL FALLERA y una ofrenda de actos que celebrar

En 1980, con siete comisiones falleras, queda en evidencia la necesidad de contar con un ente coordinador para afrontar objetivos comunes y generar nuevas propuestas que enriquezcan la programación. Se apostaría por la creación de la Junta Local Fallera, siguiendo el ejemplo de otras localidades de mayor tradición. Cada una de las comisiones envió dos miembros para conformar una primera Junta, que contaría con catorce componentes. Pronto se coordinarían desde la Junta los actos centrales de la programación y la publicación del libro oficial de la programación. A lo largo de la historia, la Junta Local Fallera se ha convertido en elemento clave e imprescindible para garantizar el éxito de cada edición.

ELS ACTES DE LA FESTA

LOS ACTOS DE LA FIESTA

LA CRIDA

És l'acte que dona l'inici oficial a les Falles. Tradicionalment, sempre ha tingut lloc al balcó de l'Ajuntament, des d'on les falleres majors de Benicarló, juntament amb les seues corts d'honor, donen el tret de sortida a la festa. Després de la salutació inicial, des de fa uns anys, l'alcaldia de l'Ajuntament entrega simbòlicament les claus de la ciutat a les falleres majors. Elles són les encarregades de fer el discurs de benvinguda a la festa, que culmina amb el llançament del primer coet de les Falles.
Es tracta d'un dels actes més multitudinaris de la celebració.

LA CRIDA

Es el acto que da inicio oficial a las Fallas. Tradicionalmente ha tenido siempre lugar en el balcón del Ayuntamiento, desde donde las falleras mayores de Benicarló, junto con sus cortes de honor, dan el pistoletazo de salida a la fiesta. Tras el saludo inicial, desde hace algunos años, la alcaldía del Ayuntamiento entrega simbólicamente las llaves de la ciudad a las falleras mayores. Estas son las encargadas de pronunciar el discurso de bienvenida a la fiesta, que culmina con el lanzamiento del primer cohete de las Fallas. Se trata de uno de los actos más multitudinarios de la celebración.

L'EXALTACIÓ

Amb l'acte de l'Exaltació, la Junta Local Fallera, primer, i cadascuna de les comissions falleres, poques setmanes després, proclamen de manera oficial els càrrecs que representaran el Benicarló faller i cadascuna de les falles del municipi. A la nostra ciutat, cada falla conforma el seu quadre d'honor d'acord amb les seues particularitats; el més comú és aquell format per la fallera major i els fallers majors infantils, les padrines (del foc, de l'estendard, de la falla, del casal) i el president d'honor. La nostra ciutat també va ser pionera incloent el faller major. Avui dia són unes quantes les comissions que també l'inclouen entre els seus màxims representants.
El mantenidor és l'encarregat de fer el discurs de lloança i exaltació de cada falla i del seu quadre d'honor.

LA EXALTACIÓN

Con el acto de la Exaltación, la Junta Local Fallera, primero, y cada una de las comisiones falleras, pocas semanas después, proclaman de manera oficial los cargos que representarán al Benicarló fallero y a cada una de las fallas del municipio. En nuestra ciudad, cada falla conforma su cuadro de honor de acuerdo con sus particularidades; el más común es el formado por la fallera mayor y los falleros mayores infantiles, las madrinas (del fuego, del estandarte, de la falla, del casal) y el presidente de honor. Nuestra ciudad también fue pionera al incluir el fallero mayor. Hoy en día son varias las comisiones que también lo incorporan entre sus máximos representantes.
El mantenedor es el encargado de realizar el discurso de alabanza y exaltación de cada falla y de su cuadro de honor.

L'OFRENA

És sense cap dubte un dels actes més importants de la setmana gran de la festa. Les falles fan homenatge a la patrona de Benicarló i ofrenen flors a la Mare de Déu de la Mar. Totes les comissions es congreguen per a completar una cercavila prèvia a l'acte simbòlic d'entregar les flors a la imatge de la Mare de Déu.
Des de la celebració de la primera ofrena, l'any 1980, a la plaça de Sant Bartomeu i davant de l'Ajuntament, s'han succeït les representacions de la Mare de Déu de la Mar mitjançant retrats, mosaics, tapissos i escultures.

LA OFRENDA

Es, sin duda, uno de los actos más importantes de la semana grande de la fiesta. Las fallas rinden homenaje a la patrona de Benicarló y ofrecen flores a la Virgen del Mar. Todas las comisiones se reúnen para completar un pasacalle previo al acto simbólico de entregar las flores a la imagen de la Virgen.
Desde la celebración de la primera ofrenda, en 1980, en la plaza de Sant Bartomeu y frente al Ayuntamiento, se han sucedido las representaciones de la Virgen del Mar mediante retratos, mosaicos, tapices y esculturas.

CAVALCADA DEL NINOT

La Cavalcada del Ninot és una de les convocatòries més creatives de les Falles. Consisteix en una desfilada on cada comissió, de forma crítica i irònica, escenifica amb les seues disfresses un bon tast de la temàtica que tractaran els monuments efímers que prompte es plantaran. Música, carrosses i participatius balls i coreografies emplenen els carrers de Benicarló.

CABALGATA DEL NINOT

La Cabalgata del Ninot es una de las convocatorias más creativas de las Fallas. Consiste en un desfile en el que cada comisión, de forma crítica e irónica, escenifica con sus disfraces una muestra de la temática que tratarán los monumentos efímeros que pronto se plantarán. Música, carrozas y participativos bailes y coreografías llenan las calles de Benicarló.

UNA FESTA OBERTA A TOTS: Casals, dinars, torrades i molta festa

Cada casal i entorn de falla és una festa contínua al carrer regida per un patró innegociable: l'esperit de la celebració popular i participativa. Les carpes i les llars de les comissions estan obertes a tot el món. Gràcies a aquesta idiosincràsia fallera, pròpia de Benicarló, les persones visitants i els fallers s'integren en la festa per a gaudir dels diferents actes, dinars, sopars i nits de festa. Les nostres són unes Falles per a tots.

UNA FIESTA ABIERTA A TODOS: Casales, comidas, barbacoas y mucha fiesta

Cada casal y entorno de falla es una fiesta continua en la calle regida por un patrón innegociable: el espíritu de la celebración popular y participativa. Las carpas y los locales de las comisiones están abiertos a todo el mundo. Gracias a esta idiosincrasia fallera, propia de Benicarló, los visitantes y los falleros se integran en la fiesta para disfrutar de los distintos actos, comidas, cenas y noches de celebración. Las nuestras son unas Fallas para todos.

LA DESPERTÀ

És la convocatòria matinal que les nostres falles celebren per a despertar els veïnats, tot anunciant a la població que la festa bull i que ja està al carrer. Solen ser a les vuit del matí i consisteixen a reunir al casal els membres de la falla i tots els convidats per a visitar les cases dels càrrecs del quadre d'honor, acompanyats d'una xaranga. Els petards, distribuïts entre les persones participants d'acord amb l'edat de cadascú, són element indispensable per a aportar el to sorollós al ritual. Acabat el recorregut, els participants gaudeixen d'un bon esmorzar, que normalment els espera al casal de la falla.

LA DESPERTÁ

Es la convocatoria matinal que nuestras fallas celebran para despertar al vecindario, anunciando a la población que la fiesta está en pleno auge y que ya está en la calle. Se suele hacer a las ocho de la mañana y consiste en reunir en el casal a los miembros de la falla y a todos los invitados para visitar las casas de los cargos del cuadro de honor, acompañados por una charanga.

Los petardos, distribuidos entre los participantes según la edad de cada uno, son un elemento indispensable para aportar el tono ruidoso al ritual. Al terminar el recorrido, los participantes disfrutan de un buen almuerzo, que normalmente les espera en el casal de la falla.

LA INDUMENTÀRIA

La indumentària tradicional valenciana representa la manera de vestir dels nostres avantpassats, on aquesta vestimenta formava part de la seua vida quotidiana al llarg dels segles XVIII i XIX. Però és a partir del ressorgiment de l'ús de la indumentària tradicional valenciana com a vestimenta de la festa quan s'han documentat tots aquests elements i han donat lloc al perllongament d'oficis tradicionals com els dels orfebres, els teixidors de teler, els ventallers, els ciselladors, eles indumentaristes, els joiers, etc.
També s'han recuperat teles, dibuixos i una gran varietat de colors que mostren la gran riquesa dels teixits valencians.
La indumentària de la festa fallera ha anat evolucionant al llarg de la història, tal com s'aprecia en l'audiovisual.

LA INDUMENTARIA

La indumentaria tradicional valenciana representa la manera de vestir de nuestros antepasados. Esta vestimenta formaba parte de su vida cotidiana a lo largo de los siglos XVIII y XIX. Sin embargo, a partir del resurgimiento del uso de la indumentaria tradicional valenciana como vestimenta de la fiesta, es cuando se han documentado todos estos elementos, que han propiciado la continuidad de oficios tradicionales como el de los orfebres, los tejedores de telar, los abaniqueros, los cinceladores, los indumentaristas, los joyeros, etc.
También se han recuperado telas, dibujos y una gran variedad de colores que muestran la gran riqueza de los tejidos valencianos.
La indumentaria de la fiesta fallera ha ido evolucionando a lo largo de la historia, tal como se aprecia en el audiovisual.

LA MÚSICA

LA IMPORTÀNCIA DE LA MÚSICA EN LA FESTA

La música és essencial en la festa fallera. Les bandes de música, les colles de dolçainers i tabaleters i les xarangues estan presents en els actes més rellevants i participatius. També les rondalles, de manera més puntual, tenen el seu espai. Sense música no hi ha festa. Aquesta és una premissa universal que amb les Falles es presenta amb tot el sentit.
La tradició musical valenciana veu en les Falles el seu màxim exponent. Així doncs, hi ha una gran quantitat de partitures originals creades i concebudes per a les Falles, amb pasdobles i composicions populars que fins i tot s'han constituït himnes oficials de la festa.

INSTRUMENTS TRADICIONALS: La dolçaina i el tabal

La dolçaina i el tabal són els instruments més tradicionals d'aquestes festes. Solen anar davant de tot, obrint les cercaviles en cada acte, i la seua funció és avisar de l'arribada de la festa amb melodies populars.

LA IMPORTANCIA DE LA MÚSICA EN LA FIESTA

La música es esencial en la fiesta fallera. Las bandas de música, los dulzaineros y los tamborileros y las charangas están presentes en los actos más relevantes y participativos. También las rondallas, de manera más puntual, tienen su espacio. Sin música no hay fiesta. Esta es una premisa universal que en las Fallas se manifiesta con todo su sentido.
La tradición musical valenciana encuentra en las Fallas su máximo exponente. Así pues, existe una gran cantidad de partituras originales creadas y concebidas para las Fallas, con pasodobles y composiciones populares que incluso se han constituido como himnos oficiales de la fiesta.

INSTRUMENTOS TRADICIONALES: La dulzaina y el tamboril

La dulzaina y el tamboril son los instrumentos más tradicionales de estas fiestas. Suelen ir en cabeza, abriendo los pasacalles en cada acto, y su función es avisar de la llegada de la fiesta con melodías populares.

L'ART EFÍMER
ARTE EFÍMERO

LA FALLA

La falla, obra d'art efímera destinada a ser devorada per les flames, és l'element que dona nom a la festa. Compta amb un cos central coronat almenys per una figura o peça de grans dimensions, anomenada remat. Aquest queda envoltat per un conjunt d'escenes i figures que conformen el relat. La falla es complementa amb la crítica i la cartelleria que, amb textos i versos rimats, aporten un innegociable component satíric que tracta l'actualitat dels fets polítics i socials.

LA FALLA

La falla, obra de arte efímera destinada a ser devorada por las llamas, es el elemento que da nombre a la fiesta. Cuenta con un cuerpo central coronado al menos por una figura o pieza de grandes dimensiones, llamada remate. Este queda rodeado por un conjunto de escenas y figuras que conforman el relato. La falla se complementa con la crítica y la cartelería que, mediante textos y versos rimados, aportan un innegociable componente satírico que aborda la actualidad de los hechos políticos y sociales.

ELS ARTISTES FALLERS, tota una professió

Els artistes fallers són els artesans encarregats de dissenyar, planificar i construir l'obra que prèviament s'ha plasmat en un esbòs.

Exceptuant les primeres falles que es van fer a Benicarló, al taller d'Antonio Esteve i d'alguns altres monuments efímers puntuals, la tònica general ha estat la d'encomanar les fallers als artistes de fora. Les comissions han contractat durant molts anys artistes de Borriana, la ciutat fallera més propera i de gran tradició. Però actualment l'origen dels tallers de les falles que es planten a la ciutat s'ha diversificat i també, amb el temps, Benicarló s'ha convertit en bressol de grans artistes. Alguns han arribat fins i tot a plantar en importants demarcacions, dins de les principals categories de la ciutat de València.

Des de 2017 la nostra ciutat compta amb el Cicle Formatiu Superior d'Artista Faller i Construcció d'Escenografies, impartit al Centre Integral de Formació Professional, on cada any es formen nous professionals que garanteixen la continuïtat creadora.

LOS ARTISTAS FALLEROS, toda una profesión

Los artistas falleros son los artesanos encargados de diseñar, planificar y construir la obra que previamente se ha plasmado en un boceto.

Exceptuando las primeras fallas que se realizaron en Benicarló, en el taller de Antonio Esteve y algunos otros monumentos efímeros puntuales, la tónica general ha sido encargar las fallas a artistas de fuera. Las comisiones han contratado durante muchos años a artistas de Burriana, la ciudad fallera más cercana y de gran tradición. Pero actualmente el origen de los talleres de las fallas que se plantan en la ciudad se ha diversificado y también, con el tiempo, Benicarló se ha convertido en cuna de grandes artistas. Algunos han llegado incluso a plantar en importantes demarcaciones, dentro de las principales categorías de la ciudad de Valencia.

Desde 2017 nuestra ciudad cuenta con el Ciclo Formativo Superior de Artista Fallero y Construcción de Escenografías, impartido en el Centro Integral de Formación Profesional, donde cada año se forman nuevos profesionales que garantizan la continuidad creativa.

LA CREMÀ:
Ritus del foc que culmina un final i reclama un principi

La nit de Sant Josep, que se celebra el 19 de març, la festa fallera es tanca amb l'acte purificador de la cremà. Els fallers majors, i en algunes comissions també la padrina del foc, són els encarregats d'encendre i cremar les obres d'art que han presidit les demarcacions de les falles durant uns pocs dies.

El foc ha sigut un element crucial per a moltes cultures i s'ha interpretat de maneres molt diverses. En el cas de les Falles el foc simbolitza la renovació, l'evolució i el començament necessari d'un nou cicle faller.
La nit de la cremà és molt emotiva per a totes les persones que viuen la festa. Representa un moment on es creua una mescla de sentiments que van des de la pena pel fi d'una experiència única fins a l'alegria per haver-la viscut; l'emoció pel camí fet i per començar-ne un de nou. Amb la cremà, es tanca una etapa i se n'obri una altra. L'obra que es mengen les flames no s'oblida, es fixa a la memòria dels fallers i les falleres, i fa que l'amor i el sentiment per la festa mai deixe de créixer.

LA CREMÁ:
Ritual del fuego que culmina un final y reclama un principio

La noche de San José, que se celebra el 19 de marzo, la fiesta fallera se cierra con el acto purificador de la cremá. Los falleros mayores, y en algunas comisiones también la madrina del fuego, son los encargados de encender y quemar las obras de arte que han presidido las demarcaciones de las fallas durante unos pocos días.
El fuego ha sido un elemento crucial para muchas culturas y se ha interpretado de maneras muy diversas. En el caso de las Fallas, el fuego simboliza la renovación, la evolución y el comienzo necesario de un nuevo ciclo fallero.
La noche de la cremá es muy emotiva para todas las personas que viven la fiesta. Representa un momento en el que se cruza una mezcla de sentimientos que van desde la pena por el final de una experiencia única hasta la alegría por haberla vivido; la emoción por el camino recorrido y por empezar uno nuevo. Con la cremá se cierra una etapa y se abre otra. La obra que devoran las llamas no se olvida: queda fijada en la memoria de los falleros y las falleras, y hace que el amor y el sentimiento por la fiesta nunca dejen de crecer.

LA PIROTÈCNIA
LA PIROTECNIA

LES MASCLETAES I ELS COETS
Què és una mascletà

La mascletà és una composició sonora i visual que es fa amb coets que exploten de manera ordenada i organitzada. És un dels actes més multitudinaris i esperats que sol tindre lloc a les 14 hores, abans d'anar a dinar.

La creació de la mascletà recau en les mans dels pirotècnics que la creen i dissenyen per a aconseguir una seqüencia de sorolls i emocions úniques. La fabricació d'aquests elements és complicada i necessita molta dedicació, ja que tots els elements que la conformen estan estratègicament col·locats i el seu esclat està mesurat amb molta precisió.

LAS MASCLETÁS Y LOS COHETES
¿Qué es una mascletá?

La mascletá es una composición sonora y visual que se hace con cohetes que explotan de manera ordenada y organizada. Es uno de los actos más multitudinarios y esperados que suele realizarse a las 14 horas, antes de ir a comer.

La creación de la mascletá recae en las manos de los pirotécnicos que la crean y diseñan para conseguir una secuencia de ruidos y emociones únicas. La realización de estos elementos es complicada y precisa de mucha dedicación, puesto que todos los elementos que la conforman están estratégicamente colocados y su estallido está medido con mucha precisión.

ELS PIROTÈCNICS,
Tota una professió

Les mascletaes i els coets conformen una de les essències més característiques d'aquesta festa. Per tant, aquelles persones que les fan possibles també ho són. Els pirotècnics s'han convertit en una part bàsica de les Falles; el seu treball fa que siguen tal com les coneixem, ja que el foc, el soroll i la pólvora son essència natural de la festa.

LOS PIROTÉCNICOS,
Toda una profesión

Las mascletás y los cohetes conforman una de las esencias más características de esta fiesta, por lo tanto, aquellas personas que lo hacen posible también lo son.
Los pirotécnicos se han convertido en una parte básica de las Fallas. Su trabajo hace que sean tal y como las conocemos, ya que el fuego, el ruido y la pólvora son esencia natural de la fiesta.

CORREFOCS

El correfoc és un espectacle, habitualment nocturn, que té lloc al carrer. Es tracta d'evitar i córrer davant els coets que tiren els dimonis i els éssers imaginaris i mitològics que s'hi representen. És un acte significatiu de les Falles, on grans i menuts gaudeixen de la festa. La gent salta, corre i balla amb el foc.
A Benicarló són les diferents comissions falleres les que s'encarreguen d'organitzar els correfocs.

CORREFOCS

El *correfoc* es un espectáculo, habitualmente nocturno, que se hace en la calle. Se trata de evitar y correr delante de los cohetes lanzados por los diablos y por los seres imaginarios y mitológicos que se representan. Es un acto significativo de las Fallas, en el que grandes y pequeños disfrutan de la fiesta. La gente salta, corre y baila con el fuego.
En Benicarló son las diferentes comisiones falleras las que se encargan de organizar los *correfocs*.

LA CORDÀ

A Benicarló és coneguda la tradicional Cordà de la Falla El Grill. La modalitat que es fa és la de la gàbia, on es llancen grups de coets, del tipus femelletes (dividits en mares, que es divideixen en 8, i normals, que no es divideixen) i carretons (també anomenats coets borratxos), penjats en una corda nugada de punta a punta d'un carrer i de la qual van soltant-se i esclatant. Els tiradors cremen 10.000 coets amb una intensitat de 1.000 coets per minut. Els tiradors professionals i els aficionats poden disparar coets en l'espai habilitat, la gàbia. Van agafant coets i llançant-los a l'aire dins del recinte, durant un temps limitat. Hi han d'anar vestits amb roba que els cobrisca tot el cos per a evitar cremades.

LA CORDÁ

En Benicarló es conocida la tradicional Cordá de la Falla el Grill. La modalidad que se utiliza es la de la jaula, donde se lanzan grupos de cohetes, del tipo *femella* (divididos en madres, que se dividen en 8, y normales, que no se dividen) y carretilla (también llamados cohetes borrachos). Los cohetes están colgados de una cuerda anudada de extremo a extremo de una calle, de la cual van soltándose y estallando.

Los tiradores queman 10.000 cohetes con una intensidad de 1.000 cohetes por minuto. Los tiradores profesionales y los aficionados pueden disparar cohetes en el espacio habilitado, la jaula. Tienen que ir vestidos con ropa que les cubra todo el cuerpo para evitar quemaduras, ya que van cogiendo y lanzando cohetes al aire dentro del recinto acotado y durante un tiempo limitado.

Organitza / Organiza
Museu de la Ciutat de Benicarló
Ajuntament de Benicarló

Coordinació / Coordinación
Museu de la Ciutat de Benicarló

Comissari / Comisario
Pedro Manchón Pau

Producció / Producción
Art i Clar

Textos / Textos
Pedro Manchón Pau
Museu de la Ciutat de Benicarló

Disseny expositiu / Diseño expositivo
Rosa Bou i Kumi Furió

Fotografies / Fotografías
Javier Roda
Pau Peset
Eva Menacho
Eva Cutanda
Juan Carlos Gilavert
Membres comissions falleres de Benicarló

Vídeos / Videos
Mediarec Serveis Audiovisuals

Il·lustracions / Ilustraciones
Adrià Vidal
Unitat de Normalització Lingüística de la Diputació de València

Revisió lingüística / Revisión lingüística
Aviva-Agència de Promoció del Valencià de Benicarló

Finançament / Financiamiento
Ajuntament de Benicarló
Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació

Agraïments i col·laboracions / Agradecimientos y colaboraciones
Junta Local Fallera de Benicarló, Comissions falleres de Benicarló, Associació Musical Ciutat de Benicarló, Pirotècnia Tomàs, Felipe Martí Herráez, Minerva Bellés Segarra, Família Andrés Camañes, Família Bas, Família Bayarri Esteller, Família Cornelles Balagué, Família Delshorts Domingo, Família Flos Puig, Família Giner Albiol, Família Giner Gellida, Família Igual Celma, Família Manchón Pau, Família Marzá, Família Mascarell Bayarri, Família Maura Soriano, Família Monfort, Família Montaña Climent, Família Roca, Família Sánchez Gamallo, Família Sevilla Lieto.

Ajuntament de Benicarló

mucBe museu de la ciutat Benicarló

GENERALITAT VALENCIANA
Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació